

**MATTEÛSJAAR A 2019-2020**  
**TIJD DOOR HET JAAR**  
**11 oktober 2020**

---

**Mt 22,1-14**

*Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Mattheüs*

- <sup>1</sup> Opnieuw sprak Jezus tot de hogepriesters en oudsten van het volk in gelijkenissen:
- <sup>2</sup> `Met het koninkrijk der hemelen gaat het als met een koning die een bruiloftsfeest gaf voor zijn zoon.
- <sup>3</sup> Hij stuurde zijn slaven om de gasten te roepen die voor de bruiloft genodigd waren, maar ze wilden niet komen.
- <sup>4</sup> Hij stuurde weer andere slaven met de opdracht:  
`Zeg tegen de genodigden:  
Kijk, ik heb mijn maaltijd bereid,  
mijn ossen en het mestvee zijn geslacht,  
en alles staat gereed. Kom naar de bruiloft."
- <sup>5</sup> Maar ze trokken zich er niets van aan en gingen hun eigen weg, de een naar zijn akker, de ander naar zijn handel.
- <sup>6</sup> De overigen grepen zijn slaven vast, mishandelden en vermoordden hen.
- <sup>7</sup> De koning werd woedend.  
Hij stuurde zijn soldaten, liet die moordenaars ombrengen en hun stad in brand steken.
- <sup>8</sup> Toen zei hij tegen zijn slaven:  
`Het bruiloftsmaal is klaar, maar de genodigden waren het niet waard.
- <sup>9</sup> Ga nu dus naar de kruispunten van de wegen,  
en nodig iedereen die je maar tegenkomt uit voor de bruiloft."
- <sup>10</sup> Die slaven gingen naar de wegen  
en brachten iedereen mee die ze tegenkwamen,  
slechten en goeden; en de bruiloftsmaal liep vol met gasten.
- <sup>11</sup> Maar toen de koning binnenkwam en de gasten zag,  
merkte hij iemand op die geen bruiloftskleding aan had.
- <sup>12</sup> Hij zei tegen hem:  
`Vriend, hoe ben je hier binnengekomen zonder bruiloftskleding?"  
Hij wist niets te zeggen.
- <sup>13</sup> Toen zei de koning tegen de dienaren:

‘Bind hem aan handen en voeten en werp hem in de uiterste duisternis.’  
 Het zal daar een gejammer zijn en een tandengeknars.

<sup>14</sup> Immers, velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitgekozen.’

KBS Willibrord 1995

- 1) In dit zondagsevangelie (Mt 22,1-14) vertelt Jezus voor de derde keer een parabel:
  - 1<sup>e</sup> keer: Mt 21,28-32 = 26<sup>e</sup> zondag door het jaar;
  - 2<sup>e</sup> keer: Mt 21,33-44 = 27<sup>e</sup> zondag door het jaar;
  - 3<sup>e</sup> keer: = vandaag de 28e zondag door het jaar: Mt 22,1-14.
- 2) Die parabel wordt genoemd: de parabel van de onwillige bruiloftsgasten.
- 3) Die parabel wordt *niet* gevonden bij Mc, maar *wel* bij Lc.  
 Bij Lc evenwel is deze parabel *korter*; en de verschillen van Matteüs met Lucas **zijn groot**.
- 4) De exegeet J. Lambrecht lijst die *verschillen* wel op met enige bespreking. Maar daaraan wijden we hier *niet* onze aandacht. Mocht het gaandeweg in deze commentaar nodig zijn, dan vernoemen we wel één en ander.
- 5) Wij richten ons dus op Mt – de versie van deze evangelist in Mt 22,1-14.
- 6) Zoals in 1 opgemerkt, is dat de *derde* parabel die Jezus vertelt:
  - + aan wie?: aan de hogepriesters en oudsten van het volk;
  - + waar?: in de tempel tijdens een debat met hen;
  - + wat is de kern van de zaak?: Jezus verwijt hun hun ongelooft.
- 7) Valt op te merken in deze parabel:
  - a) de overeenkomst met de vorige parabel (Mt 21,33-44): *de misdadige wijnbouwers*, is opvallend:
    - = dienaars worden vastgegrepen, mishandeld en ‘gedood’;
    - = er is ook een strafexpeditie (Mt 22, vers 7).
  - b) Nieuw is zeker tegenover de versie van Lc:
    - ° het is niet zomaar een *man*, maar een **koning**;
    - ° het is niet zomaar een *maal*, maar een **bruiloftsmaal**;
  - c) en nieuw vanwege Matteüs tegenover zijn vorige parabel (Mt 21,33-44) is dat de koning de deuren van het bruiloftsmaal **wijd openzet**.
- 8) Het verhaal krijgt door die wijziging(en) een plechtiger kader:
  - = de uitnodiging wordt verdubbeld;
  - = het eerste uitsturen en weigeren zijn zeer bondig weergegeven (v. 3);
  - = de tweede zending is veel nadrukkelijker en uitvoeriger; Mt onderstreept de zwaarte van de weigering (v. 3-6);
  - = Jezus heeft zeker ook wel zijn toorn geuit, maar Matteüs gaat overdrijvend te werk.
- 9) Dat laatste is goed te merken aan het feit dat hij het waagt de verwoesting van Jeruzalem, in het jaar 70 door de Romeinen, te verklaren als Gods oordeel over schuldige weigering, als Gods straf (v. 7).
  - + Jan Lambrecht\*, p. 82 tekent hierbij aan: “De lezer van vandaag stelt zich onmiddellijk de vraag of de evangelist Matteüs met deze visie op de geschiedenis helemaal gelijk heeft. Blijft zijn kijk op de Joden fair? Mag men in een historische gebeurtenis zomaar Gods bedoeling lezen?”

- 10) Er kan dus nauwelijks aan getwijfeld worden dat Matteüs de verzen 11-13 *zelf* geschapen heeft en de spreuk van vers 14 bij dit tweede deel gevoegd heeft: *'velen zijn geroepen, maar slechts weinigen uitverkoren'*; over die spreuk: verderop nog enige aantekening, zie nr. 13.
- 11) Een derde zending begint bij v. 8 e.v.: iedereen die maar tegenkomen, zullen ze uitnodigen om naar het bruiloftsfeest van zijn zoon te komen:  
= v. 10: *'goede en slechte'*: doet reeds wat vermoeden, nl; dat er een oordeel zal plaats vinden;  
= en in v. 12 is het zover: de man zonder bruiloftskleed wordt buitengeworpen.
- 12) Ook bij het laatste oordeel zullen de goeden van de slechten gescheiden worden = zie Mt 25,32: *'Dan zullen alle volken voor hem worden samengebracht en zal hij de mensen van elkaar scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt; de schapen zal hij rechts van zich plaatsen, de bokken links.'*  
+ Mt 25,45: *'En hij zal hun antwoorden: ik verzeker jullie: alles wat jullie voor één van deze onaanzienlijken niet gedaan hebben, hebben jullie ook voor mij niet gedaan. Hun staat een eeuwige bestraffing te wachten, de rechtvaardigen daarentegen het eeuwige leven'*.
- 13) Nog over *'die man zonder bruiloftskleed'* + *'de vele geroepenen en de weinigen die uitverkoren zijn'*.  
We nemen hier over van J. Lambrecht (p. 82-83):  
*"De **bruiloftskleding** is meer dan gewoonweg een pak; ze symboliseert de godsdienstig-morele uitrusting van de mens. Wie aan het messiaanse maal wil deelnemen, moet volgens Matteüs getooid zijn met gerechtigheid, in het bezit zijn van verdienstelijke werken en goede vruchten. Hij moet dit 'kleed' gedurende zijn leven geweven hebben (v. 12). De matteaanse Jezus dreigt met het oordeel (v. 13). Trouwens, met het gezegde van vers 14 **'velen zijn geroepen, maar weinigen zijn uitgekozen'**, legt hij uit waarom hij deze parabel vertelt: het is wel waar dat velen door God geroepen zijn, gratis door zijn genade, maar het uiteindelijke heil hangt af van het christelijke, vruchtdragende leven. 'Velen' **staat hier niet** tegen 'allen' – dan zouden enkelen niet geroepen zijn!, maar tegenover 'weinigen': **roeping betekent niet automatische uitverkiezing.***  
*We mogen dus aannemen dat Matteüs niet alleen op het ook voor hem al voorbije verleden terugkijkt, maar eveneens bezig is met het heden en de toekomst. Hij wil de les van het joodse verleden voorhouden aan de christenen van zijn kerkgemeenschap. Ook **nu nog**, zo geeft hij te kennen, **is ontrouw mogelijk**. Het is niet genoeg genodigd en geroepen te zijn. Het eigenlijke definitieve heil is ook een kwestie van menselijk antwoord. Gods vrije, onverdiende **gave** is tegelijk **opgave**, zijn onverdiende **roep** is ook een **oproep**. De slechten en goeden vormen in de Kerk een gemengde samenstelling. Daarom spoort Matteüs zijn medechristenen aan: hij vermaant ze en dreigt met het oordeel."*
- 14) **Drie gelijkenissen – drie zondagen na elkaar (zie boven nr. 1)= Parabeltrilogie**  
Het is Jan Lambrecht\*, p. 83, die spreekt van **parabeltrilogie**. Hij besluit de uiteenzetting van de drie gelijkenissen:  
*"De parabeltrilogie is duidelijk een matteaanse compositie. Aan de hand van de drie gelijkenissen **denkt Matteüs na over Israël en de Kerk**, over verleden en toekomst. Van parabel tot parabel zijn der opvallende verschuivingen.*

°Volgens de gelijkenis van de twee zonen verwierp Israël de Doper,  
 °volgens die van de misdadige wijnbouwers de Zoon zelf  
 °en volgens de onwillige bruiloftsgasten ook de christelijke missionarissen.  
 De aandacht gaat in de trits  
 + zeker **overal** uit naar de schuld van Israël en zijn straf,  
 + maar **in de tweede parabel en vooral in de derde** eveneens **naar de Kerk**.  
 Matteüs zet zijn heilshistorische visie uiteen maar biedt zijn **medechristenen**  
 tegelijkertijd ook aansporing en vermaning” (p. 83).

-----  
 Inspiratie vooral geput uit \*Jan LAMBRECHT, s.j., *Één is onze Meester. Luisteren naar het Matteüsevangelie*,  
 Altiora, Averbode, 1994, p. 81-83; ook uit \*Paul KEVERS, *Achtentwintigste zondag door het jaar*, in: *Op.cit.*, pag.  
 145-147; zie ook S. LAMBERIGTS, *Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren Mt 22,1-14*, in: *Dichtbij is uw*  
*Woord. Exegetisch commentaar bij de evangelieperikopen van jaarcyclus A: Matteüsevangelie*, pag 132-134.